

YTTRANDE Dnr: KF 2021/VO1/27
2021-10-26

Till Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Konstfacks yttrande avseende promemorian Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare, U2021/03373

Konstfack har av regeringen ombetts att lämna synpunkter på promemorian Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. Konstfacks kommentarer och synpunkter redovisas nedan.

Sammanfattning

Konstfack ställer sig i huvudsak positiv till förslaget om införandet av ett nationellt professionsprogram för lärare, förskollärare och rektorer. Möjligheter till såväl kompetensutveckling som karriärvägar är av största vikt för att öka både attraktiviteten och hållbarheten i läraryrket.

Läroutbildningen har under många år varit föremål för politiska reformer, senast genom att fler examensmål tillfördes utbildningen. Att använda sig av nya examensmål för att utveckla innehåll och utformning av skolundervisningen innebär att förändringar når eleverna i skolan först flera år efter examensmålets införande. Konstfack ser att kontinuerliga kompetensutvecklingsinsatser inom ett nationellt professionsprogram har stor potential att snabbt och mer effektivt nå fler redan yrkesverksamma lärare. Detta skulle i sin tur möjliggöra att önskvärd utveckling och förändring når eleverna i skolan mer direkt.

Även om Konstfack i huvudsak är positiv till de förslag som förs fram i promemorian finns det flera förslag som kräver mer bearbetning och konkretisering för att vara möjliga att ta ställning till. Ett exempel är de mycket omfattande och komplexa ansvarsområden som åläggs Rådet för professioner i skolväsendet, samtidigt som mer detaljerade beskrivningar av hur rådet ska arbeta med dessa saknas. Ett annat exempel är otydligheten kring lärosätenas roll och ansvar kopplat till professionsprogrammets utformning och genomförande.

Nedan följer mer detaljerade svar kring delar av promemorian.

6.1 Staten ska ta ett tydligare ansvar för rektorers, lärares och förskollärares professionsutveckling

Konstfack tillstyrker förslaget.

6.2 Den nationella strukturen för kompetensutveckling ska innehålla olika insatser med olika syften

Konstfack efterlyser en utförligare analys av professionsprogrammets möjliga koppling till redan existerande verksamheter och initiativ som stödjer lärares, förskollärares och rektorers professionsutveckling. Det är centralt att man i framtagandet av det nationella professionsprogrammet har ett helhetstänk där nya och redan existerande insatser kompletterar och - vid behov - integreras med varandra.

6.3 Det nationella meriteringssystemet ska innehålla två meriteringsnivåer för legitimerade lärare respektive förskollärare

Konstfack är kritisk till möjligheten att bli särskilt meriterad utan dokumenterad och beprövad erfarenhet av pedagogisk skicklighet inom skolväsendet. Så som kriterierna för respektive meriteringsnivå är formulerade, innebär avsaknaden av en koppling mellan nivåerna att meriteringsnivån särskilt meriterad kan uppnås utan krav på dokumenterad undervisningsskicklighet inom skolväsendet. Enligt formuleringen framstår det som att erfarenhet av undervisning på universitet eller högskola – oavsett skicklighet eller omfattning – ska väga lika tungt som pedagogisk skicklighet under fyra års tjänstgöring inom skolväsendet. Konstfack är av uppfattningen att pedagogisk skicklighet inom skolväsendet inte går att ersätta enbart med erfarenhet av undervisning på högskola. Detta då undervisning i högskolan i stor utsträckning är väsensskild från den undervisning som sker inom skolan.

6.5 Skolverket ska vara den myndighet som ansvarar för det nationella professionsprogrammet

Konstfack tillstyrker i huvudsak förslaget. Vad gäller samarbetet mellan Skolverket och lärosätena anser Konstfack att förslaget behöver utvecklas. Så som det nu är skrivet väcker det funderingar kring huruvida lärosätena kommer att få tillräckliga möjligheter att bidra med kunskap och perspektiv utifrån sina kompetensområden när det gäller professionsprogrammets vetenskapliga grund, utformning och genomförande.

6.6 Ett råd för professioner i skolväsendet ska inrättas för att säkerställa professionernas inflytande

Konstfack har inget att invända mot inrättandet av Rådet för professioner inom skolväsendet. Dock ser Konstfack att lärosätenas mycket begränsade representation i rådet riskerar att motverka promemorians uttalade intention om att lärosätena ska vara centrala i framtagandet av nya insatser inom professionsprogrammet samt att lärosätena ska garantera den vetenskapliga grunden i insatserna.

6.7 Rådet för professioner i skolväsendet ska identifiera behov av kompetensutveckling och vara rådgivande till Skolverket

Konstfack ser att ansvarsområdet för Rådet för professioner i skolväsendet blir mycket komplext och omfattande. Då promemorian inte tydligare konkretiserar hur rådet praktiskt ska arbeta med dessa frågor ser Konstfack det inte som möjligt att ta ställning till förslaget.

Beslut

Ärendet har beslutats av rektor Maria Lantz efter föredragning av Erika Johansson, administrativ studierektor på institutionen för bild- och slöjdpedagogik (IBIS). I den slutliga handläggningen av ärendet har även prefekten för lärarutbildningen Ann-Cathrine Andersson, deltagit.

Maria Lantz
Rektor

Erika Johansson
Administrativ studierektor, IBIS